

Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w Drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

№ 101.

Kwartalnie kosztuje złr. 4 Konw. Mon. miesięcznie złotych sześć.

CZWARTEK 4 Maja 1848 roku.

OBSERWACJE METEOROLOGICZNE.

Dzien godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryż.	Stop. ciepła po t. Reau.	Psycho- metr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska niepowietrzne i różne uwagi.	
6 27	7. 10	+ 2.	8.2	49	Zpł. Zachodni	slaby	Pogoda z Chmurami
2	6. 72	+ 9.	0.2	96	Pł. Zachodni	"	"
10	6. 88	+ 4.	6.2	5.	Wschodni	"	Pogoda "

Wiadomości krajowe.

A U S T R Y A.

Wiedeń 30 Kwietnia. — Urzędowa część naszego dzisiejszego pisma donosi o złożeniu F. M. L. Zanini z urzędu ministra wojny. Skłopotany lud widzi jednego wyłączonego z członków gabinetu, którzy jego zaufanie posiadali. Czyż to ucedzi, musimy zapytać, aby w konstytucyjnym państwie minister, publiczną osławiony opinią, powiedział: czy ani tobie ani mi, na bok usunięty został, bez uznania nawet konieczności złożenia holdu wyłączeniom, tych, za kulisami zeszyłych wypadków, których ostatnie bolesne spostrzegamy skutki. Sądzimy, że to jest nie tylko powinnością rządu, lecz również byłego ministra, który dla braku formalnego ustanowionego sądu, koniecznie za publiczną opinią jest odpowiedzialny i tejże rachunek zdać obowiązany, że jej zaufania nie zawiodł, że swój urząd ani zawczasie, ani z poniżających powodów opuścił, że przeciwnym wpływom nie ustępował, w tym okąganiu, gdy może właśnie potrzeba było, z całą mężkością przeciw temu wystąpić. Krótko mówiąc, publiczna opinia jest zniespokojona, omylona, na obie strony i oczekuje, że jej ten wzgląd udzielony będzie, który jej w konstytucyjnym przynależy państwie, i podwójnie przynależy wtedy, jeżeli temuż formalnie ustalone organa publicznej opinii, reprezentanci, brakuja.

W naszym wczorajszym dzienniku donieśliśmy już, że austriacki poseł na dworze angielskim hr. Dietrichstein i sekretarz poselstwa baron Koller zaraz po przybyciu księcia Metternicha w Londynie, przygotowania do jego przyjęcia uczynił. Spodziewaliśmy się dzisiaj w nadchodzących pismach angielskich coś bliższego o tym przyjęciu wyczytać, ale zawiadzone oczekiwania nasze. Jeżeli się rzeczywiście tak ma, jak nam doniesiono, więc musimy i słusznie, największe oburzenie przeciw postępowaniu wzwyż rzeczonych panów wyrazić, i wierzymy, że wszyscy przyjaciele nowego porządku rzeczy to samo uczucie z nami podzielają. Ministerjum spraw zagranicznych będzie pewnie tego przekonania, że hr. Dietrichstein, po takim wypad-

ku, nie jest więcej właściwym do zastępowania konstytucyjnej Austrii.

Berno 26 Kwietnia. Na odbytym zgromadzeniu sejmowym w Bernie na d. 29 roztrząsano z żywością pytanie: czy wybory do niemieckiego parlamentu w Morawii przedsięwzięte należy lub nie. Większość głosów oświadczyła się za tem. Rozwiązanie tego pytania odłożono do najbliższego zwołania sejmku. 20 głosów obstawało za tem, aby natychmiast wybory przedsięwzięte były. Przy zamknięciu głosowania chciał kawaler Adalbert Neuwall złożyć głos oddzielny do protokołu posiedzenia, przedstawiający zdanie mniejszości, lecz jego przyjęcie wzbroniętem było.

Wiadomości zagraniczne.

— Warszawa 1 Maja. —

Gubernator Cywilny Warszawski. Ponieważ obmyślono dogodniejszy sposób zapewnienia wojsku rzeży mięsnych, na zasadzie przeto rozkazu J. O. Xięcia Jenerała-Feldmarszałka, z daty wczorajszej Nro. 350, rozpisana na właścicieli dóbr dostawa wołów, odwołana została i o tym Rząd Gubernialny Warszawski kogo należy zawiadomił — w Warszawie d. 18 (30) kwietnia 1848 r. — Rzeczywisty Radca stanu Łaszczynski. — Naczelnik kancelaryi Strożycki.

Warszawski Ober-Policmajster. — W powołaniu się na dawniejsze rozporządzenie, przypominając państwu właścicielom domów w Warszawie, że furtki i bramy domów już o godzinie 10tej wieczorem zamknięte być powinny, i że nie stosujących się do tego rozkazu, Policya wykonawcza do kary przedstawiać otrzymała polecenie. — Jenerał-Major Abramowicz. — Sek. Kwieciński.

P R U S S Y.

Berlin 21 Kwietnia. — Wczorajszy poobód rozbił się. Kartyści kazali przedwczoraj wieczór i wczoraj rano jeszcze, wszystkie miny wysadzić. Młody Szobffel a mianowicie liczne osoby, które w najpodiejszy sposób prawa gościnności na tem

miejsca nadużywają, obrabiali robotników z całych sił, aby liczbę występujących powiększyć, którzyby liczbą swą ministeryum państwa zaimponowali. Robotnicy od budowy maszyn, w których imieniu owo buntownicze ogłoszenie się pojawiło, chcieli drukarzowi roztrzaskać prasę, dopóki się przecie nie domyślił, wydać im manuskrypt. Wydawca jego nazywa się Messaloup. Potem zjawilo się odwołanie z ich strony, podpisane przez deputowanych robotników z ośmiu głównych fabryk, które całe to snowanie kłamstw rozdarł. Ministeryum państwa ogłosiło ten pochód za prawnie niedozwolony. Magistrat i reprezentanci mówili w dwóch doniesieniach przeciwko temu, ale w słabych i wątpliwych słowach. Prezes policyi Minntoli uczynił mocną odezwę do Berlińskiego ludu, osobliwie zaś rękodzielników, którą po rogach ulic wystawić kazał. Naprzeciw zamachom naszych kartistów, działano ze strony przeciwniej partyi, tój niezmiernie większej liczby naszych mieszkańców, z mocą i energią, z rzadką zgodnością i wytrwałością, nawet tak systematycznie, jak to tylko mała ilość w Niemczech potrafi. Klub konstytucyjny szczególnie rozwinał hogactwo dobrej woli i rozumowego bogactwa. Na wszystkie rogi i konce ulic, gdzie tylko zgromadzenia się odbywały, gdzie robotnicy nasami stali, posętał deputacye, do których się jego najzacniejsi nasuwali członkowie. Za przykład dla wielu niech służy Robert Prutz, przedwczora wieczór jako mowca przed Schönbauer bramą, a wczora bardzo rano przed robotnikami na ich noclegach występujący! Prezes Lette, Jordan, poświęcają swe myśli temu szlachetnemu usiłowaniu. Przed wieczorem postanowił klub deputacyą do Camphausen wysłać, aby sprzedaż komisnego chleba po wojskowej cenie wymódzi i dokazać, aby robotnicy, którzy karty assygnacyjne do budownictwa mają a jeszcze dotąd żadnej roboty nie dostali, przez co rozjątrzeni byli, natychmiast zatrudnienie wyznaczone mieli.

Oba żądania przyjęło. Przepyszny duch kierował to całe działanie. Patryotyzm był zupełnie inny, ale co do poświęcającej dzielności i szlachetnego poddania się stanął w równi z Angielskim. Właśnie tak obiegali studenci fabryki, noclegi, i do ludu po publicznych placach przemawiali. Uczciwi ludzie z ludu oświadczyli, że ich Szlöffel oszukał i przyrzekli zawsze naprzód studentów się zapytać nim coś na przyszłość przedsiębrać będą!

O Szlöffelu powiedzieli: „niech przyjdzie! morze jest głębokie, drzewo nie wysokie a stryczki są jeszcze.“

Maszyniści chcieli cały dzień pracować. Tak więc od przekupionych i uwiedzionych tłumów odpadło mnóstwo. Mały cug tylko z kijami i laskami który nas spotkał, zawołał sam do nas: „żadnej demonstracyi, żadnej demonstracyi, tylko pogrzeb ten pochód chciano wstrzymać aby do zamku nie szedł. Studentów tłumy zajęły najważniejszy punkt na królewskim moście, łączący drogę do zamku z placem Alexandrowskim, na którym się nieprzewidziane massy tych zgromadzić miały, które prawa wyboru wprost stanowczo żądają. Miasto było w najwyższém wzburzeniu. Na dworze spodziewano się niechybnie wybuchu drugiej rewolucyi, że taka napięta jest nie ulega żadnej wątpliwości.

Lecz tę komedią zaniechano po krócie, najgłówniejszy komik, który przy nastąpić mających wyborach miasta Berlina zajął rolę młodego amanta, odstąpił dobrowolnie, więc pochód pozostał a studenci i obywatele do domów wrócili. Wczorajszy *coup monté* nie był ostatni, a pewnie nasze wczorajsze zwycięztwo także nie ostatnie; my sobie sami dopomagamy, dla tego też Bóg nam pomoże.

N I E M C Y.

Frankfurt 27 Kwietnia. 50te zgromadzenie deputowanych postanowiło wczoraj, rozstrzygnięcie zadania Polski parlamentowi ustąpić.

Na dzisiejszych posiedzeniach sejmowych przedłożono naradzenie się względem dyktatury (pomnożenie zgromadzenia związku niem. trzema członkami, którym wykonawcza władza ma być powierzona i t. d.) Prawie wszyscy członkowie zapisali się jako mowcy, a dysputa była szczególnie po południu zbyt żywa. Najwięcej mowców przemawiało za odezwą kommissyi, i byli przeniknieni potrzebą wzmocnienia wykonawczej władzy Rzeszy niemiec. ponieważ okoliczności są zbyt trudnej natury.

41 posiedzenie zgromadzenia niemieckiego związku pod d. 26 Kwiet. 1848 r. Po wezwaniu wszystkich rządów niem. związku pod d. 7 Kwiet., aby wybory deputowanych do konstytucyjnego zgromadzenia tak przyspieszyć, iżby jeżeli można posiedzenia tegoż z d. 1 Maja rozpocząć się mogły, i gdy za postanowieniem związku z d. 14 Kwietnia wszystkie rządy uproszono, aby natychmiast o tem dały wiadomość, kiedy będzie ukończony wybór reprezentantów narodu, który tak nagłego przyspieszenia wymaga, przeto orzekły rządy wielu państw niemieckich pod d. 20 i 25 Kwietnia, których deputowani 2 całego zgromadzenia stanowią, że deputowani tych krajów nie na d. 1 Maja ale dopiero w 8 dni aż do trzech tygodni później tutaj przybyć mogą. — Podług tego wykazała się niemożność otwarcia posiedzenia zgromadzenia narodowego z d. 1 Maja, jeżeli i tę okoliczność pominiemy, że lokal posiedzeń dopiero później ku temu celowi urządzonym zostanie.

Podług nadeszłych doniesień rządów może to otwarcie dopiero w srodku Maja nastąpić. Zgromadzenie dopiero w srodku Maja postanawia: wezwać te rządy, jeżeli w ich krajach wybory nie pierwej ukończone być mogły, takowe w ten sposób przyspieszyć, że posiedzenia zgromadzenia narodowego z d. 18 Maja rozpocząć się mogą, aby stósownie do tego, wszystkie rządy wezwać, do zaproszenia wszystkich wybranych deputowanych, aby się na d. 18 Maja w Frankforcie znajdowali.

Drezno 26 Kwietnia. Wczoraj wyszedł rozkaz do poruszenia saskiego kontyngentu. Wojska te mają już w przyszłym tygodniu wyruszyć i w Bawaryi tamtejsze wojsko zastąpić, które częścią do Tyrolu, częścią nad Ren poszło.

Wolne miasto Hamburg 28 Kwietnia. Duński Szambelan z Oxholm, który z Danii posłany został do Petersburga, aby także pomoc ze strony Rosyi uzyskać, otrzymał podług prywatnych doniesień z Petersburga, kategoryczną odpowiedź, że Rosyjskimi czkciem do tych spraw mieszać się nie chce..

Szleswig 24 Kwietnia rano o godz. 8. Jeszcze wczoraj wieczór Duńczykowie uprzętnęli cały Szleswig i na jedną milę daleko odeszli. Tym sposobem zajęliśmy już cały Szleswig. Dzisiaj wyruszają Holsztynowie, Hanowerzanie i Brunswicy za Duńczykami; my także pewnie za nimi pójdziemy, i trudno aby do drugiej potyczki przyszło, skoro Duńczycy przy Holnis na okręta wsiadli, do czego im jednak wiatr bynajmniej nie sprzyjał. Wyprawa wojenna zdaje się tęp samą być ukończona, potyczką wczorajszą 11,000 Prusaków, przeciw 15,000 Duńczyków. Nasi żołnierze potężnie walczyli i z honorem postępowali. Rannym Duńczykom podali pomocną rękę, z niewolnikami obchodzili się po przyjacielsku, i *ani jednego tornistra nie otworzono, aby się zdobyczą obciążać.*

KS. HOLSZTYNSKIE.

Rendsburg 28 Kwietnia. Rząd tymczasowy postanawia, aby połączenia post dotąd istniejące, między księstwami Szleswig Holsztyn i Danią, aż do dalszych rozkazów zniesione zostały.

Flensburg 28 Kwietnia. W potyczce pod Szleswigiem dowiedli Duńczykowie swęj waleczności, ale za to są czyny, które duńskie imię na zawsze hańbą pokryły. Przy Szleswigu zamordowali Duńczykowie trzech jeńców, których ze sobą uprowadzić nie mogli; jeden był podoficerem w pułku cesarza Alexandra i dwóch prostych z pułku cesarza Franciszka. Pewien ranny ponieważ sztychł z swych cierpień, od oficera duńskiego zastrzelony został. Ale czaszkę niegodziwego roztrzaskał kolbą zaraz pewien prusak, który właśnie do tegoż przyskończył. Już wiadomo o tęp, że pod Harzhof Duńczykowie się przebrali, i przy niemieckiej kokardzie i z niemiecką chorągwią w ręku, napadli na przednią straż około 40 ludzi, odezawszy się do nich po przyjacielsku. Pod Szleswigiem zaszły dwa podobne wypadki. Duński oddział strzelców miał być od naszych strzelców zaczepiony. Tymczasem wezwali oficerowie i prości naszych po przyjacielsku do siebie, wołając: „A chodźcie tutaj, my przeciw do was należymy“. Nasi strzelcy uwieźrzyli i przystąpili bliżej ku nim, aż tu nagle duński oddział dał ognia, który wielu z naszych trupem położył. Najgorszy zaś przypadek wydarzył się w zwierzyńcu pod Szleswigiem. Duński oddział, który cegielni bronił, zatknął białą chorągiew na znak poddania się. Nasi, jeśli się nie mylę, trzeci pułk, postąpili ku niemu, aby sobie kazali wydać to miejsce. Ale w największej cichości Duńczykowie ogniem ich przywitani.

F R A N C Y A.

Paryż 26 Kwietnia. Z powodu rozszerzonych wieści, przechodziły zeszłej nocy miasto liczne patrole i oddziały gwardyi Narodowej. Pomiedzy innymi mówiono, że Ledru Rollin zarzucił się masą prowizorycznego rządu i do robotników się schronił. — Przeciw temu głoszą, że to tylko w tęp prawdą, iż Ledru Rollin rzeczywiście projektował, aby trzech z jego wyższych urzędników zbieraniu głosów byli obecni, ale Marrast oświadczył, że jego municypalne środki przezorności wystarczą, aby co po krótkiej debacie usunięciem zostało.

Wymaszerowanie kilku oddziałów ruchomej Gwardyi Narodowej w północno-zachodnie prowincje już jest uskutecznione. — Ich miejsce garnizonu są jeszcze niepewne.

H I S Z P A N I A.

Madryt 20 Kwietnia. Dziennik Rządowy (Diario de avisos) wzywa wszystkich, mających do sprzedania złoto, srebro, monety, i t. d. aby z takowemi do banku Ferdynanda zgłaszali się, gdzie im wedle wartości płacić będą. — Pomiedzy garnizon Madrytu z przyczyny dzielnego oporu ludowi w czasie powstania w d. 26 Kwietnia, rozdzielono wiele krzyżów Karola, i innych nagród. (G. Wr.)

W Ł O C H Y.

Rzym. Lord Minto przybył tutaj 9 Kwietnia, ale zaraz odjeżdża do Turynu, a może i do Medyolanu, aby się spotkać z Karolem Albertem.

Alba donosi z Civitavecchia pod d. 10 Kwietnia: rosyjska brygantyna przybyła tutaj, ludziom jej jednak wylądować lud nie dozwolił.

Rzym 17 Kwietnia. — Około 900 rzymskich uczniów, jako kanonierzy do Lombardyi wyruszyli. Sale nauk są puste: Uniwersytet od dziś, na bieżący rok szkolny zamknięty, a przeto trzy miesiące wcześniej jak zwykle. Armia Neapolitańska pod dowództwem generała Pepe z szkoły Napoleońskiej, codziennie wkracza przez Abruzzi do państwa kościelnego, w pochodzie do Lombardyi.

Czytamy w *Independanza e Lega* nowym piśmie z Palermo pod d. 15 kwietnia: „Dekret odsuwający od tronu Sycylijskiego, króla (bombardatore) wraz z całym znieawidzonym rodem wywołał w zgromadzonym ludu pod gmachem parlamentu, zapamiętanie. Głos z tłumu zawołał: Precz z posagami Burbonów! A tysiące odpowiedziało: To dobrze, zniszczmy je! niebawem przystąpił lud do czynu. Wszystkie posagi w Palermo, między którymi piękna statua Filipa V. zostały zniszczone. Szanowano tylko Karola II. którego poczytują za przyjaciela ludu. Zapal całej wyspy jest nadzwyczajny. Wszyscy powtarzają: pozyskaliśmy wszystko, gdyśmy się od Burbonów uwolnili.“

Florecya 17 Kwietnia. D. 15 kwietnia przybył oddział Polaków pod dowództwem sławnego Mickiewicza którzy do Lombardyi ciągną, aby za wolność Włoch walczyć. Idą oni ze sztandarem z Rzymu, od Papięza pobłogosławionym i niosą także drugą chorągiew ze sobą od ludu Rzymskiego im darowaną. W Empoli uczciła ich przybycie gwardya narodowa; Mickiewicz miał odezwę do niej w rozczulających słowach, a na którą kaznodzieja miejscowy, ze sztandarem trójbarwnym w ręce, znowu odpowiedział.

Gazeta *di Genova* z d. 20 kwietnia donosi: Przez statek parowy, który tutaj tego rana z Neapolu przybył, otrzymujemy następującą wiadomość:

Powszechny Sycylijski parlament ogłasza:

1) Ferdynand z Burbonów i jego dynastia są na zawsze pozbawione tronu Sycylii.

2) Sycylia otrzyma Rząd Konstytucyjny i powoła na tron Włoskiego księcia, skoro tylko swą zasadę uformuje.

(Tu następują podpisy.)

Palermo 13 Kwietnia. List z Palermo z 13 daje jeszcze do tego: przez trzy nocy było miasto oświetlone; wszystkie posagi brązowe Burbonów obalone zostały i z nich mają lać działa.

Podług *Gaz. de due Sicilie* z 4 Kwietnia, wojska Neapolitańskie do Lombardyi przeznaczone tylko pułkami przez Państwo Rzymskie przechodzić mogą. Podług tego już pierwsze zasłki wojenne 13 Kwietnia przeszły. Także 1 pułk wojsk liniowych i 1 pułk ochotników na okręt wsadzono, aby je do Liworna przeprowić. Całe Neapolitańskie wojsko zostaje pod rozkazami generała Guglielmo.

MOŁDAWIA I WOŁOSZCZYŻNA.

Jassy 7/10 Kwietnia. Bojarowie, kupcy, rzemieślnicy, w liczbie do 4,000 zebrali się dzisiaj i prośbę do hospodara podali z oświadczeniem, że nadszedł czas, w którym wszelkie rabunki i zdzierstwa niemoralnego i bez czci rządu ustać muszą, że statuta przez dwa opiekuńcze dwory t. j. Rosyą i Turcyą zawarowane dokładnie pod rozwagę wzięto, a nadużycia, któremi chytry rząd cały kraj zdemoralizował, wyrugowane być muszą. Z tą prośbą wysłano deputacyą do hospodara, aby mu tę nagłą potrzebę przedstawić, i zarazem pokazać mocną wolę ludu, nie pragnącego dłużej cierpieć tego poniżającego rządu i że się do wszystkich mocarstw, o obronę, pomoc i oswohnienie z tego barbarzyństwa, odezwał: Hospodar bojaźliwy a zły człowiek, przyrzekł wszystko czego wymagano, ale za ledwie się deputacya oddaliła, spieszył on naradzić się względem tego z Kotzebuem rosyjskim konsulem.—Ten zaś znany rosyjski agent nie pragnął nic więcej, aby swoją chęć złota nasycić. Doradził hospodarowi, pokazać się Jowiszem z piorunami w ręku i pomoc rosyjską mu zapewnić. Hospodar więc, widząc się bezpiecznym kazał jeszcze tej sa-

miej nocy deputowanych z łóżek porwać, i bez wszelkiego wysłuchania i procesu, jako niebezpiecznych złoczyńców związano i do Bułgaryi wygnano. Łatwo się każdy domyśla, że Kotzebue którego pięniędzmi nigdy nasycić nie można, także i w tym razie znaczną od hospodara otrzymał sumę.

STANY ZJEDNOCZONE.

London 15 Kwietnia. — Czytamy w *Morning Chronicle*: Wczoraj przybyłym statkiem otrzymaliśmy ze Stanów Zjednoczonych następujące wiadomości: Uwaga publiczna odwróciła się nagle od wojny z Meksykiem i zajęła się tu widokami i rozwinięciem spraw Europejskich, to znów wypadkiem przyszłego obioru prezydenta.

Traktat z Meksykiem został od senatu przyjęty i posłany potem tej Rzeczypospolitej z pewnemi zmianami, przez komisarzy którzy się już w drodze znajdują.

Zajęliśmy w posiadanie, pisze *New-York Herald* rozległe terytorya, które nas dwadzieścia milionów kosztować będą.

Pomimo tego, finanse kraju znajdują się w nadmier pomyślnym stanie, i nigdy, w czasie największego pokoju, rząd lepszemu nie posiadał kredytu i tak silnie ugruntowanego.

Celem przyszłych posiedzeń kongresu będzie nadanie nowego popędu duchowi publicznemu, który ulegnie wielkiej zmianie, przez rozległy przestwór, jaki przedstawiają duchowi przedsiębiorczemu nabycia terytoriów, podbitych na Meksyku.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA

Od dnia 2 do dnia 3 Maja.

Klaziński Julius ob., Stobnicki Felix, Weissenwolff Teressa hr., Wallaschek Karol, z Galicyi.

Doniesienie Urzędowe.

N. 114.

CESARSKO KRÓLEWSKI

Sąd Pokoju Okręgu III. Mogilskiego.

Stosownie do Art. 52 ustawy o włościan. usamowol. na zasadzie Art. 12 ustawy Hipotecz. z r. 1844, wzywa mających prawo do spadku po niegdy Franciszku i Rozalii Gądkach szczególnież z domu z stodołą i gruntu w wsi Zielonkaeb położonych, skła-

dającego się, aby z prawami swemi do spadku tego w terminie miesięcy trzech do C. R. Sądu Pokoju zgłosili się;—po upływie bowiem tego czasu, po-mieniony spadek zgłaszającej się Agacie z Gądków Golinie jako jedynej sukcesorce pozostałej, całkowicie przyznany zostanie.

Kraków dnia 25 Kwietnia 1848 r.

L. Rudowski S. P.

J. Zuberski Pisarz.

(3.)

Doniesienie prywatne.

Wochenrapport.

Rom 24. bis incl. 30 April 1848 sind auf der Kr. Oberschlesischen Eisenbahn:
1,544 Personen } befördert worden.
1,938 Centner Fracht }
Die Einnahme betrug fl. 1,860 Kr. 40.

Rapport tygodniowy.

Od 24 do 30 Kwietnia 1848. włącznie przewieziono Koleją żelazną Krakowsko Górno szlaka:
1,544 osób i
1,938 centnarów frachtu.
Dochód wynosił Złr. 1,860 grajc. 40.